

Дослідження компанії Gartner [3] показують, що з кожним роком ініціативи до цифрової трансформації прискорюються, що кардинально змінить галузь підприємництва до 2026 року. Також за даними Global Center for Digital Business Transformation [4], в наступні п'ять років внаслідок інформаційної трансформації, бізнес, що впровадив передові технології зможе витіснити з ринку чотири з десяти діючих конкурентів. Тому провадження цифровізації на підприємстві є важливим кроком, що дозволить не лише автоматизувати процес але й кардинально змінити розвиток бізнесу. Головною перешкодою, що заважає розвитку цифровізації на підприємстві в Україні це відсутність стимулювання реформувати бізнес-процеси. Доцільно також провести ґрунтовний аналіз та оцінку стану інформаційної трансформації на підприємстві. Але, пропри всі складнощі, бізнес не стоїть на місці а постійно розвивається, що підвищує його конкурентоспроможність.

Список літератури

1. Карчева Г.Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки / Г.Т. Карчева, Д.В. Огородня, В.А. Опенько // Фінансовий простір. – 2017. - № 3 (27). – С. 13-21
2. Зуб П. В. Цифровізація бізнес-процесів промислових підприємств./ Зуб П. В., Калач Г. М. // Економіка та суспільство. – 2021. – Випуск № 26. – с. 3.
3. Gartner Says Global Artificial Intelligence Business Value for 2026. – Режим доступу: <https://www.gartner.com/en>
4. Цифровізація та конкурентоспроможність бізнесу – ключові драйвери розвитку української економіки. [Електронний ресурс] / О.Бондаренко // Бізнес – 2018. – Режим доступу: <https://business.ua/uk/tsifrovizatsiya-ta-konkurentospromozhnist-biznesu-klyuchovi-drajveri-rozvitku-ukrajinskoji-ekonomiki>

УДК 338

Гаврись О. О.
старший викладач
кафедри економіки та маркетингу,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

СТАН МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В Україні малий бізнес за 30 років незалежності так і не став суттєвим фактором у забезпеченні зайнятості населення, що пов'язано, в першу чергу з нераціональною державною політикою щодо полегшення роботи цього сегменту бізнесу. Неможливість ефективно працювати при теперішній системі призвела до його часткового згортання та відходу в тінь. Проаналізуємо дані Державної служби статистики [1] за останнє десятиріччя стосовно українських підприємств різних категорій (таблиця 1).

Таблиця 1

Деякі показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва

		2010	2014	2017	2018	2019	2020
Кількість підприємств, одиниць	великі	586	497	399	446	518	512
	середні	20983	15906	14937	16057	17571	17602
	малі підприємства, з них	357241	324598	322920	339374	362328	355708
	мікропідприємства	300445	278922	278102	278102	313380	307871
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб	великі	2400,3	1915,1	1560,9	1574,3	1608,3	1574,6
	середні	3393,3	2696,5	2593,1	2744,2	3089,7	3088,4
	малі підприємства, з них	2164,6	1686,9	1658,9	1641	1746,6	1703,1
	мікропідприємства	832,6	723,5	714,6	704,3	778,3	721,7
Фінансовий результат (сальдо) /	великі	28471	-189934	156906	175176	232020	61955
	середні	41581,7	-199180	90771	147165	277195	85066
	малі підприємства	-15647	-175262	-10725	46871	103828	-12286

Очевидно, що статистика віддзеркалює усі великі економічні потрясіння, що відбувалися/відбуваються в Україні та світі. Дещо відновившись після світової фінансової кризи 2008 року та стабілізувавши показники роботи (в тому числі це відбивається, наприклад у загальній чисельності суб'єктів господарювання) українські підприємства стикнулися з наслідками збройного конфлікту на сході країни і анексії частини території та логічного руйнування деяких звичних економічних зв'язків. Складна ситуація негативно вплинула на фінансові результати роботи підприємств у 2014 році, особливо це стосується малих та мікропідприємств у яких найменший запас міцності, – якщо у 2017 можна побачити поступове покращення фінансових результатів діяльності великих та середніх підприємств, то малий бізнес все ще демонструє від'ємне сальдо.

Загалом аналіз статистичних даних показує, що після суттєвого зниження кількості малих підприємств та, відповідно, кількості працюючих у даному секторі економіки, український бізнес (в тому числі і малий) поступово почав адаптуватися до нових реалій та відновлювати свої позиції. 2018-2019 – роки відносної стабільності, в цей період показники роботи підприємств усіх категорій демонструють позитивну динаміку. Порівнюючи чисельність малих підприємств у 2010 та у 2017 роках видно, що відбулося значне зниження, а саме їх кількість знизилася на 9,6%, але потім поступово ця різниця зменшувалася і у 2019 році загальна чисельність малих підприємств (включаючи мікропідприємства) відносно 2010 року навіть збільшилася на 1,42%.

Ця сприятлива тенденція була порушена у 2020 році, коли не лише Україна, а увесь світ зіштовхнувся з глобальною проблемою – пандемією COVID-19, яка порушила макроекономічну стабільність та призвела до одного з найсуттєвіших економічних спадів у світовій економіці в цілому. Обмежувальні заходи, що було запроваджено протягом 2020-2021 років з метою запобігання розповсюдженню інфекції, негативно вплинули на всі сектори економіки майже всіх країн. Багато підприємств стикнулися із неможливістю здійснювати господарську діяльність, і як наслідок – втратили доходи та опинилися на межі банкрутства і закриття, але, як уже було зазначено вище, великий бізнес, має більше шансів швидше пристосуватися до викликів економічних криз, оскільки зазвичай має певний фінансовий резерв для запобігання банкрутству. Щодо суб'єктів малого підприємництва – то вони є найбільш уразливими в умовах порушення макроекономічної стабільності, оскільки не мають достатньої «подушки безпеки», тому більшість малих підприємств (а це близько 4 млн робочих місць) втратили до 75% доходів [2].

Подібні періоди рецесії повинні спонукати державу до активних дій з підтримки малих та мікропідприємств – туди залучена активна частина населення, яка проявляє свої підприємницькі здібності задля розвитку економіки країни та власного добробуту. Певний відсоток цих людей змушений буде покинути Україну з метою пошуку роботи, що призведе до недоотримання податків та нераціонально витрачених коштів на підготовку спеціалістів для інших країн. Допустити таку ситуацію недалекоглядно та непатріотично з точки зору майбутніх перспектив розвитку держави.

Список літератури

1. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємства. *Статистичний збірник*. 2020. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ9_u.htm
2. Красота О. В., Кір'єв І. С. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах порушення макроекономічної стабільності. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8671>

Мазурець А. В.

магістр, студент економічної кафедри,
Донецький національний університет ім. Василя Стуса

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИКИ ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ СТІМІНГОВИХ КОМПАНІЙ

Політика фінансування оборотних активів представляє собою багатоплановий процес, який торкається найважливіших особливостей управління і активами, і капіталом